

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI ÉVFOLYMONKÉNT

Magyar Táncművészeti Egyetem Nádasi Ferenc Gimnáziuma

TÖRTÉNELEM

NAT 2020

5. évfolyam

Tankönyv: Történelem 5. tankönyv, NAT 2020

- **Fejezetek az ókor történetéből**

Témák: Az időszámítás. Az ókori Egyiptom. A piramisok titkai: az egyiptomi vallás, tudomány és művészetek. Ókori keleti örökségünk Mezopotámia, India, Kína területéről. Az írásbeliség kezdetei. Az ókori Hellász. Róma öröksége.

Fogalmak: történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, életmód, kereskedelem, város, állam, egyeduralom, gazdaság, társadalom, kultúra, vallás, többistenhit, egyistenhit, ókor, régészet, szerszámkészítés, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, emberöltő, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, Ószövetség. *Személyek:* Ádám, Éva, Noé, Mózes, Dávid, Salamon. *Topográfia:* ókori Kelet, Egyiptom, Nílus, Jeruzsálem, Mezopotámia, Kína. *Évszámok:* Kr. e. 3000 körül (az Egyiptomi Birodalom egyesítése).

- **Az ókori Görögország és Róma**

Témák: Mondák a krétai és trójai mondakörből. A görögök vallása és az ókori olimpiák. Történetek a görög-perzsa háborúk korából. Az athéni demokrácia virágkora. Művészek és művészetek, tudósok és tudomány az ókori görög világban. Történetek Nagy Sándorról. Birodalmak. Róma alapítása és terjeszkedésének kezdetei. A pun háborúk és hadvezérei. A földrajzi környezet. Közlekedés, úthálózat, hírközlés. Köztársaságból egyeduralom. Híres és hírhedt császárok. A régi Róma művészeti emlékei, híres tudósai és művészei. Pannónia provincia. A kereszténység zsidó gyökerei, kialakulása és elterjedése. Az Újszövetség. Jézus története. A Római Birodalom meggyengülése, a Nyugatrómai Birodalom bukása.

Fogalmak: társadalom, társadalmi csoportok, életmód, város, gazdaság, termelés, állam, birodalom, egyeduralom, demokrácia, királyság, köztársaság, császárság, vallás, vallásüldözés, mítosz, városállam, olimpia, népgyűlés, Akropolisz, légió, rabszolga, provincia, népvándorlás, Újszövetség. *Személyek:* Zeusz, Periklész, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Jézus, Mária, József, Attila. *Topográfia:* Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Marathón, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Júdea, Betlehem. *Évszámok:* Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok), Kr. e.

490 (a marathóni csata), Kr. e. V. század közepe (Athén fénykora), Kr. e. 44 (Julius Caesar meggyilkolása), Kr. u. 476 (a Nyugat-római Birodalom bukása, az ókor vége).

- **A kereszténység**

Témák: A Biblia. Ószövetség. Történetek az Ószövetségből: Dávid és Salamon. A világvallások alapvető tanításai.

Fogalmak: Biblia, Ószövetség. *Személyek:* Ádám, Éva, Noé, Mózes, Dávid, Salamon.

- **A középkor világi**

Témák: A Frank Birodalom és keresztény királyságok. A Bizánci Birodalom. Az iszlám vallás megjelenése és alapvető tanításai. Az iszlám kulturális hagyatéka. A keresztény egyház felépítése, jellemzői. Az uradalmak. Földesurak és jobbágyok. A keresztény egyház. Világi papok és szerzetesek. Lovagi életmód, lovagi erények. A kereszties hadjáratok. A középkori városok. A román és gótikus stílus. A középkori városok és jellemzői, polgárság, a céhek. A humanizmus és a reneszánsz. A könyvnyomtatás.

Fogalmak: középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, pápa, szerzetes, eretnek, kolostor, kódex, lovag, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás. *Személyek:* Nagy Károly, Mohamed, Szent Benedek, Gutenberg. *Topográfia:* Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Arab Birodalom, Német-római Császárság. *Évszámok:* 622 (Mohamed „futása”), 800 (Nagy Károly császár), XV. század (könyvnyomtatás).

- **Képek és portrék az Árpád-kor történetéből**

Témák: Történetek a magyarság eredetéről és vándorlásáról. Az ősi magyar harcmodor. Honfoglalás és letelepedés a Kárpát-medencében. A kalandozó hadjáratok. A keresztény magyar állam megalapítása, Géza fejedelem és Szent István intézkedései. A keresztény magyar állam megerősítése Szent László és Könyves Kálmán uralkodása idején. A tatárjárás. Az ország újjáépítése a tatárjárás után. IV. Béla, a második honalapító. Árpád-kori kulturális örökségünk. Árpád-kori szentek. Koronázási jelvények.

Fogalmak: hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás, vármegye, tized, ispán, tatár, kun. *Személyek:* Attila, Álmos, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Gellért püspök, Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla, Szent Margit. *Topográfia:* Urál, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Erdély, Esztergom, Pannonhalma, Székesfehérvár, Buda, Muhi. *Évszámok:* IX. század (Etelköz), 895–900 (a honfoglalás), 997–(1000)–1038 (I. /Szent/ István uralkodása), 1077 (I. /Szent/ László trónra lépése), 1241–1242 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása).